

PRIMORSKI SLOVENCJE V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico I/II. nadst. - Telefon 11-32

OBČINSKI SVET JE PONOVRNO PRIČEL S SEJAMI Kdaj bo prišla na vrsto interpelacija DFS?

Po skoraj enomesečnem odmoru se je včeraj občinski svet ponovno sestel, da pretrpeše zahtevna vprašanja, ki so ostala na dnevnem redu neizpraznjenih. Med njimi so tudi taka, ki so jih predlagali svetovalci Dema, kratke fronte Slovencev. Vrednotno najvišjeje med njimi, ki se tiče slovenskega ljudstva v gorici, je bila interpelacija s številnimi zahtevami gospodarske in politične vsebine. Zlasti smatramo za potrebno, da ponovno poudarimo te zahteve, ker vodijo k splošni izboljšavi položaja slovenskega ljudstva v gorici, ki je v obliki resolucije predložena interpelacija s številnimi zahtevami gospodarske in politične vsebine. Zlasti smatramo za potrebno, da ponovno poudarimo te zahteve, ker vodijo k splošni izboljšavi položaja slovenskega ljudstva v gorici, ki je v obliki resolucije predložena interpelacija s številnimi zahtevami gospodarske in politične vsebine.

Zanimivo predavanje v Ljudski čitalnici

Predvečerašnjim je bilo v prostorih Ljudske čitalnice zanimivo predavanje, na katerem je predavatelj seznanil številne poslušalce o kulturnem razvoju Slovencev na tem ozemlju od nastitve Slovencev pa do zadetka prve svetovne vojne in v dobi fašizma do osvoboditve.

Predavanje je imelo naslov 'Umreti, nečeti in je prikazalo vzpore in padce slovenske kulture, katere za noben absolutni, tem niti fašizem ni mogla uničiti. V prvem delu predavanja je predavatelj omenil predvsem razvoj kulture, ki se je po večjih in manjših udarcih nehalno dvigala in dosegla svoj največji razmah v letih pred prvo svetovno vojno. Točni podatki, katere je predavatelj omenil, so nam dali popolno sliko kulturnega izboljšanja Slovencev na Gorickem, ki so se vsi združevali v svojih pro. svetnih društvih, telovadnih organizacijah in bili zajeti v raznih političnih strankah.

Z živimi besedami, ki so dokazovale, da je predavatelj sam, poskusil trpeti, pred italijanskimi oblastmi in kasneje pod fašistično tiranijo, je prešel na obdobje, ko se je začelo sistematično uničevanje in zatiranje slovenske kulture. Odprava slovenskega jezika iz javnega življenja, ukinitve slovenskih šol, zaplenbe knjig itd. so starejšim poslušalcem priležale v spomin žalostno sliko narodnega zatiranja, v mladost pa vzbudila odpor proti fašizmu, ki jih stvarnost ni izučila, in se danes bežijo proti slovenskemu narodu, proti slovenski kulturi.

Seja pokrajinskega odposlanstva

Pretekli torek se je pokrajinsko odposlanstvo zbralo k seji. Predsedoval je predsednik odv. Culot. Pri proučevanju številnih važnih točk, ki so bile na dnevnem redu, so se odposlanci največ zamudili pri pregledovanju proračunov, ki so jih za leto 1951 predložili razni zavodi in ustanove, ki spadajo pod pokrajinsko upravo. Vse te proračune bodo v kratkem združili v enoten proračun pokrajinske uprave.

Nato so odposlanci prešli na vprašanja upravnega značaja in pooblastili pokrajinski tehnični urad, naj prične z zalaganjem materiala za manjša popravila pokrajinskih cest do največjega izdatka 4 milijonov po popravilo stavb, ki so last pokrajine s potrošnjo okrog 200.000 lir.

Pred zaključkom so odposlanci odobrili še izdelek 1 milijona lir za preplekanje mosta v Zagraju in 2 milijonov za razne potrošnje.

Goriška prosta cona stopa v ospredje

V zvezi z goriško prostoto, njenimi nameni in o njenem poslovanju, smo v našem listu precej obširno pisali. V vrsti člankov smo razkrinkali pomanjkanje zavesti in čuta pravičnosti, ki se pojavlja v upravitelj tega gospodarskega organa. Pomanjkljivosti pri upravljanju pa niso le neopazno mimo ostalih listov, ki so pridružili svoj glas našim obsojilom, temveč pri tem niso bili odgovorni krogi za vprašanje, ne prišli resneje zanimati. Posledica te kampanje, kateri pa moramo pristeti tudi kampanji, ki se je vršila v občinskem svetu, pa je vidna šele te dni, ko je bila objavljena vest, da se bo danes popoldne ob 18.30 na sejo zborstva Goriške zbornice občinski upravni odbor in upravni odbor Trgovske zbornice.

Gotovo je, da bo skupni sešatek obeh upravnih odborov odstranil marsikatero napako in s tem pripomogel, da bo prosta cona služila namenu, ki je narekoval njen ustanovitelj. Predvsem se bodo morali poboriti, da bi prihajalo blago v prosto cono prosto carin, medtem ko sedaj tega najosnovnejšega pogoja ne opazimo. Uspele je sicer, da je Trgovska zbornica po dveh letih obstoja

Skrb bolniške blagajne za delavske matere

Državni zavod za zavarovanje proti bolezni (INAM) v Gorici seznanja delavce o obveznem dopustu izplačali podporo »una tantum«, in sicer starih delavkam, sodelavcem in podobnim 25.000 lir; slučajnim delavkam in sodelavcem 15.000 lir in izrednim pomočnicam pa 12.000 lir.

Omenjenim delavkam bodo v dveh podaljšanih dopusta izplačevali po 100 lir podpore brez razlike. Podpore ne bodo otegnili ne zmanjšali v primeru sprejema delavke v bolnico, in sicer od prvega dne dopusta za vse delovne dni v dobi dopusta samega. Poljskim delavkam bodo polovico omenjene podpore izplačali 15 dni po pričetku dopusta in drugo polovico pa 15 dni po porodu.

Nadalje bodo morale delavke predložiti zdravniško spričevalo za podaljšanje porodniškega dopusta ali pa za reden dopust, ki je predviden po zakonu. Na prošnji za dopust je treba navesti vse osebne podatke pregledane delavke, tveganje, pri kateri je zaposlena, mesec nosečnosti in datum zdravniškega pregleda, približni dan poroda ter druge ugotovitve v zvezi s porodom.

V dveh dopusta bo omejen zavod delavkam izplačeval samo predujem na podporo, ki jo bodo zaračunali in izplačali ob zaključku dopusta. Dnevna podpora znaša 80 odstotkov mezd v dneh porodniškega dopusta ter za čas morebitnega podaljšanja omejenega dopusta in 50 odstotkov mezd pa v primeru zapreženega dopusta pred porodom in to vedno v

Goričani in okoličani, ki bi se želeli udeležiti voškano-instrumentalnega koncerta v Trstu, naj se zglasijo na sedežu Zveze prosvetnih društev v Gorici, Ul. Ascoli 1-1, kjer bodo dobili nadaljnja pojasnila.

KINO
VERDI, 17: »Pripeto okno«, B. Halle.
VITTORIA, 17: »Močnejše od sovraštva«, E. Flynn in A. Schmit.
CENTRALE, 17: »Sled za morilcem«, J. Castle.
MODERNO: Zaprti.
EDEN, 17: »Bela opojnost«, B. lita.

Na Bujskem se poznajo uspehi prostovoljnega in prosvetnega dela

Pred dnevi smo objavili nekaj podatkov o delovanju članov SIAU na Bujskem. Tedaj smo obravnavali skoraj samo prostovoljno delo v lanskem letu, danes pa želimo podati tudi sliko kulturno-prosvetnega dela in se nekaj neomejenega prostovoljnega dela.

V bujskem okraju beležimo vsa zadnja leta lepe uspehe na gospodarskem polju, če upoštevamo, da so ondani prostovoljci izboljšali mnogo stvari, napravili nove nasade raznega drevja, vinograde in potokov. To delo so izvedli večinoma kmečke delovne zadrage, ki se borijo za dvig proizvodnje ter donosnosti od sedaj še obdelanih in tudi še neobdelanih zemljišč. Če upoštevamo tudi, da so na Bujskem gradili večje število združinskih domov, hrvatsko gimnazijo v Bujah, ki je za razvoj Hrvatov v tem delu našega okraja neprecenljiva pomena, napovedujemo, da se uspehi dočela novo dobo.

Kakor rečeno, imamo poleg tega številne primere, ki nam pričajo o požrtvovalnem delu članstva SIAU v tem okraju. Vedeti moramo, da so ustanovili lani na Bujskem okoli 30 hrvatskih in italijanskih prosvetnih društev, v katerih je več kot 1000 članov. Nekatera od teh društev so že nastopila letos v tednu hrvatske kulture. Vsa ta društva napredujejo iz dneva v dan in imajo po večini svoje zbirke, godbene krožke, folklorne skupine. Ustanovitve jih je tudi več dramskih društev, ki so bile že nagajene v tednu hrvatske kulture preteklo jesen. Prosvetno delovanje sloni večinoma na mladini. Izven tega pravega prosvetno-društvenega življenja pa so člani SIAU prispevali obilo dela v raznih kroških in tečajih, in sicer po vaseh in mestih, kjer so gledali v prvi vrsti na to, da se ljudstvo otroci ne pusti menosti in priči svojega črstelega materinega jezika. Kljub temu da domači večerni tečaji imajo zares veliko pozornost, tako da bodo v kratkem izgini, ti sledovni tečajni raznorazni, ki so hoteli temu ljudstvu vzeti usak smisel za narodno zavestnost in izobrazbo.

V splošno kulturno delovanje na Bujskem se poznajo uspehi prostovoljnega in prosvetnega dela. Pred dnevi smo objavili nekaj podatkov o delovanju članov SIAU na Bujskem. Tedaj smo obravnavali skoraj samo prostovoljno delo v lanskem letu, danes pa želimo podati tudi sliko kulturno-prosvetnega dela in se nekaj neomejenega prostovoljnega dela.

ISTRSKI DNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 70

I. ZASEDANJE OKRAJNEGA ODBORA SIAU KOPRSKEGA OKRAJA

DESETO OBLETNICO OF bomo počastili s tekmovanjem

Preteklo sredo, dne 24. t. m., je bilo v Kopru I. zasedanje okrajnega odbora SIAU za koprski okraj. Ta odbor je bil izvoljen na zadnjih volitvah SIAU. Udeležba pri zborovanju je bila skoraj stoodstotna.

Na zasedanju je poročal tov. Prijon, ki je podprl delo SIAU in ostalih množičnih organizacij pri izvajanju planjskega naloga. V nadaljevanju je tov. Prijon poročal, da bodo člani SIAU doprinesli vse napore za doseg zadanih si ciljev zlasti glede izvedbe novega, to je II. enoletnega gospodarskega plana, ki predvideva nadaljnji dvig našega gospodarskega in kulturnega položaja ter življenjske ravni našega delovnega ljudstva.

Končno je pojasnil stališče našega okraja do narodov Jugoslavije in podprl, da gradimo lahko v našem okrožju socializem samo v tesni povezavi z narodi Jugoslavije.

V diskusiji, ki se je razvila po tem poročilu, je posegel tudi tov. Aldo Petrov, predstavnik mladinskih vrst. Povedal je, da je mladina samo lani prispevala na krajevnih objektih nad 100.000 delovnih ur, kar bi moralo vodstvo SIAU zadostno upoštevati. Skrbeti bi morali, da bo imela mladina v vsaki vasi čitalno krožko, študijske in organizacijske sestanke in da bo sodelovala v prosvetnih društvih.

Po končani diskusiji je tov. Prijon podal še nekatera pojasnila in zajel celotno debato. Za tem je bil sprejet sklep, da bodo moralni odbori in člani SIAU skrbeti, da bo obdelani najmanjši košček zemlje, kar bo dvignilo skupno proizvodnjo. Odbori SIAU bodo izvedli plan v vsestranskem delu in daljini pobudo za izvajanje nalog.

Zadružni funkcionarji na važnem posvetovanju

V torek, so se v dvorani nad »Loggion« v Kopru zbrali predstavniki in tajniki kmečkih delovnih in splošnih združug našega okraja k združnim posvetovanjem. Zborovanje je posredil tudi predsednik republiške zveze kmečkih združug za Slovenijo tov. Maks Krmelj.

Vsi ti sklepi so bili sprejeti soglasno in v velikem odobravanju, na kar je bil izvoljen nov okrajni izvršni odbor SIAU, ki šteje 15 oseb in sicer: Viktor Timeli, Aldo Petrov, Karel Prijon, Narcis Hrvatin, Stanko Ulanič, Anton Cetin, Ernest Belič, Edgij Novak, Bruno Vatrovec, Peter Glas, Bruno de Ponte, Virgilij Olivo Matej Skočir, Bruno Stepančič in Bruno Rossetti.

Poročilo tov. Prijona
Na posvetovanju je bilo imel tov. Prijon poročilo, v katerem je podal analizo dosedanjega združništva. Prikazal je velik interes, ki vlada pri nas za kolektivno obdelovanje zemlje. Pri tem je opozoril na nekatere pomanjkljivosti v združnem gibanju, kakor na primer v Bertokih, kjer delajo naravnost težave za vstop v ordinato združgo, odnosno v Krogu, kjer se je upravni odbor nekam oddaljal od združnikov in s tem pokazal premalo demokratičnega pojmovanja združgo. Zopet drugod doseže ustanovitve združgo, nato pa jo brez pomoči prepustimo samo sebi, ali pa so posamezni združniki premalo aktivni in prispevajo premalo delovnih dni.

V svojem poročilu je tov. Prijon nadalje opozoril, da po zabljudi združgo tu in tam še vedno na varčevanje in dobro gospodarstvo. Zgodilo se je, da je kmečko delovna združgo v Marežjanu pustila ob lepeh in slabem vremenu nekaj mesecev traktor na prostem. Isto se je dogajalo s poljskim orodjem pri združgi v Ankaranu in na Krogu. Takšno ravnanje na pravi seveda slaba vti na ostale kmete, ki imajo namen pristopiti v združgo.

Dogaja se tudi, da se nekatere združgo zanašajo samo na podpore, namesto, da bi z lastnim trdom ustvarile pogoje, ki bi jim omogočili docela neodvisno delovanje. Tudi finančno poslovanje, ki bi moralo biti »ogledalo« združne dejavnosti, je v mnogih združgah premalo razvito.

Diskusija
V diskusiji je tov. Tomažič zavezel za nagraditev pridnih in vestnih združnikov in za izgraditev nekaterih važnih gospodarskih objektov tudi v tem letu. Za tov. Lapanjo, ki je poročal, da je napredke združgo mnogo odvisen od dobrega vodstva, je zastopnik KOZ iz Babičev pripomnil, da bi morali biti nekdanji združnični tajniki pravilno razmeščeni po posameznih združgah. Tov. Frankar iz Nove vasi je pokazal na napako pojmovanja združnega dela tistih, ki bi hoteli imeti na združnih

Pevski zbor SKUD v Kopru
PEVSKI ZBOR SKUD V KOPRU opozarja in naproša svoje člane in članice, naj se udeležijo ponovno pevskega mešanega zbora, ki bodo vsi dobili naprej redno dvakrat tedensko v prostorih Grisonija, kjer so že bile svoječasno.

Prva vaja bo v petek 26. t. m., ob 20. uri in sicer z novim pevovodjo. Prijelježi s seboj rove tovarise in tovarise, ki imajo veselje do peja.

Diskusija
V diskusiji je tov. Tomažič zavezel za nagraditev pridnih in vestnih združnikov in za izgraditev nekaterih važnih gospodarskih objektov tudi v tem letu. Za tov. Lapanjo, ki je poročal, da je napredke združgo mnogo odvisen od dobrega vodstva, je zastopnik KOZ iz Babičev pripomnil, da bi morali biti nekdanji združnični tajniki pravilno razmeščeni po posameznih združgah. Tov. Frankar iz Nove vasi je pokazal na napako pojmovanja združnega dela tistih, ki bi hoteli imeti na združnih

Dustolavčine dobrega vojaka Švejk u svetovni vojni

63. PREVEDEL PROF. DR. FRAN BRADAC ILUSTRAL DR. ROBERT BLAVATY
Zdajci se je med vrati prikazala Sjevova glava: »Pokorno javljam, gospod obrabljant, da je prišel iz vojskarnice po vas ordonanc, morate nemudoma h gospodu polkovniku.«
In zaupno je dejal: »Morda zavoljo tistega psička.«
»Sem že slišal,« je rekel nadporočnik, ko se mu je hotel v predsohli javiti ordonanc.
Rekel je to s stisnjenim glasom in odhajal z jezimi pogledi na Švejka.
To ni bil raport, ampak nekaj hujšega. Polkovnik je sedel zelo zamračen in naslanjaču, ko je stopil nadporočnik v njegovo pisarno.
»Pred dvema letoma, gospod nadporočnik,« je rekel polkovnik, »ste želeli, da bi bil premeščen v Budjevojce k 91. polku. Veste, kje so Budjevojci? Na Vitavi, da, na Vitavi. Mesto je veliko, rekel bi, prijazno in, če se ne motim, ima nabrežje. Veste, kaj je nabrežje? To je zid, zgrajen nad vodo. Da, sicer pa to ne spada sem. Bili smo tam na manevrih.«

Padalski tečaj

Ljudska tehnika v Kopru organizira padalski tečaj, ki traja do 31. januarja 1951. Prijave za tečaj sprejema okrajni odbor Ljudske tehnike v Kopru, Veržjeva ul. 11-1. Pogoji za sprejem so zdravstveno stanje in osnovnošolska izobrazba. Sprva bo tečaj v večernih urah, kasneje se bodo tečajniki praktično vadili v skokih. Podrobne informacije daje LT v Kopru.

Polkovnik je uhitnil in se zagledal v tintnik ter hitro prešel na drugo temo: »Moj pes se je pri vas izpridil. Nicesar noče žreti. Glejte, v tintniku je muha. Čudno, da padajo muhe tudi pozimi v tintnik. To je nered.«

»Tak se povej, kaj hočeš, dedec prismojen!« je pomislil nadporočnik.
Polkovnik je vstal in prehodil nekajkrat pisarno.
»Dolgo sem premisljeval, gospod nadporočnik, kaj naj z vami storim, da bi se to ne moglo ponovljati, in spomnil sem se, da ste želeli biti premeščen k 91. polku. Vrhovno poveljstvo nam je nedavno sporočilo, da je pri 91. polku veliko pomanjkanje častnikov, ker so Srbi vse pobili. Zagotavljam vam s častno besedo, da boste v treh dneh pri 91. polku v Budjevojcih, kjer se formirajo marsibataljoni. Ni se vam treba zahvaljevati. Vojska potrebuje častnikov, ki...«
In ne vede, kaj bi že rekel, je pogledal na uro in dejal: »Pol enajstih je, najvišji čas, da grem k regimentarsporočju.«
S tem je bil prijeten razgovor končan in nadporočnik je zelo odleglo, ko je zapustil pisarno ter šel v okolno enoletnih prostovoljcev; tam je oznanil, da pojde v najbližjih dneh na fronto in priredi zategadelj poslovilni večer.
In vni vsi se domov, je rekel Švejku pomenljivo: »Ali veste, Švejk, kaj je marsibataljon?«
»Pokorno javljam, gospod obrabljant, da je marsibataljon marsibatalja, marška pa marskompanija. Mi to zmeraj skrajšujemo.«
»Torej vam sporočam, Švejk,« je rekel nadporočnik s slavnostnim glasom, »da pojdet z menoj z marsibataljom, ko imate radi takšno okrajšavo. Toda nikar ne mislite, da boste na

Taki ljudje se javno razburjajo, hodijo pa nenavadno radi po javnih straniščih brat nesodobne napise na stenah.

Od krmarja Palivca ne moremo zahtevati, da bi govoril tako nežno kakor ga. Laudova, dr. Guth, ga. Olga Fastrona in cela vrsta drugih, ki bi najrajši naredili iz vse češkoslovaške republik veliki salon s parketi, kjer bi se hodilo v frakih, v rokavicah ter govorilo izbrano in bi se gojili salonski bonton, ki se pod njegovo zaščito vdaajo salonski levi najhujšim razuzdanostim.
Pri tej priložnosti opozarjam, da krmar Palivec se živi. Preživel je vojno, ki jo je predsedal v zaporu, in ostal tak, kakršen je bil, ko je imel tisto afero s podobo cesarja Franca Jožefa.
Prisel me je celo obiskat, ko je čital, da je v knjigi, in je pokupil več kot dvajset izvodov prvega dela, ki jih je razdal svojim znancem in tako pripomogel k širjenju knjige.
Od srca je bil vesel, da sem o njem pisal in ga orisal kot znanega neotesanca.
»Mene ne bo nihče več predelal,« mi je dejal, »vse življenje sem govoril kar tako, kakor sem mislil, in bom govoril tako tudi naprej. Ne bom si zavoljo kakšne take krave jemal pritja pred gobec. Jaz sem danes slaven.« Njegova samozavest je res zrasla. Njegova slava je osnovana na nekoliko krepih izrazih. Njemu tu zadostuje, da je zadovoljen, in ko bi ga bil jaz morda hotel opozoriti, posnemajoč njegov govor svesto in natanko, da ne sme tako govoriti - kar seveda ni bil moj namen - bi bil prav gotovo užil tega dobrega človeka.
(Nadaljevanje sledi)

dobila še več prostorov, ker ima Italijanska osnovna šola precej paralelek.

ŠPORTNI DNEVNIK

NAROCNINA: Čona A: mesečno 260, strlietna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lit; čona B: Izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: Izvod 4.50, mesečno 90 din
Poštni tekoči račun za STO-ZVO: Založništvo tržarskega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratizacije inozemskega tiska iz
Ljubljana, Tyrševa 34 + tel. 20-09, tekoči računi pri Komunalni banki v Ljubljani 6-190332-7, — Izdaja Založništvo tržarskega tiska D.Z.O.Z. — TRST